

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd v právnej veci žalobcov: **1./ Ing. J., Z., 2./ K., Z., 3./ G., Z., 4./ PhDr. J., Z., 5./ M., Z., 6./ J., Z., 7./ Ing. P., Z., 8./ L., Z., 9./ Ing. D., Z., 10/ Ing. M., Z., 11/ MUDr. E., Z., 12/ Ing. S., Z., 13/ Mgr. T., Z., 14/ Mgr. P., Z., 15/ MUDr. M., Z., 16/ V., M., 17/ Ľ., M., 18/ D., M., 19/ M., M., 19/ M., M., 20/ L., M., 21/ P., M., 22/ K., M., 23/ K., M., 24/ A., B., 25/ M., B., 26/ M., B., 27/ T., S., 28/ J., S., 29/ E., S., 30/ Ing. E., S., 31/ Ing. J., S., 32/ P., H., 33/ M., H., 34/ J., S., 35/ Z., S., 37/ Ing. I., M., 38/ Mgr. Z., M., 39/ Ing. Š., X., 40/ K., X., 41/ Ing. F., R., 42/ A., R., 43/ Ing. V., D., 44./ E., D.,** všetci právne zastúpení: *Advokátskou kanceláriou T., s.r.o.*, so sídlom Š., **36./ Ing. M.**, narodený dňa X., trvalo bytom ul. S. a **45./ Mesto P.**, so sídlom Mestského úradu na R., P., obaja zast.: *JUDr. J.*, advokátom z Advokátskej spoločnosti G., so sídlom C., M., proti žalovanej: **Slovenská inšpekcia životného prostredia** - ústredie, so sídlom Karloveská č. 2, Bratislava, zast.: *Doc. JUDr. Ľ., CSc.*, advokátom so sídlom K., za účasti: **E. a.s.**, T. zast.: *Advokátskou kanceláriou JUDr. P., s.r.o.* so sídlom K., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcov 1/ až 45/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 04.12.2008 č. k. 1S 140/2008–319 v spoj. so sp. zn. 1S 147/2008 o **prerušení konania** a o **odklade vykonateľnosti**, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie **p r e r u š u j e**.

II. Súdnemu dvoru Európskej únie **predkladá** podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nasledujúce prejudiciálne otázky na rozhodnutie :

1. *Ukladá povinnosť, resp. umožňuje komunitárne právo (konkrétne čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) najvyššiemu súdu členského štátu „ex offio“ obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou (predbežnou) otázkou, a to aj v takom štádiu súdneho konania, ak ústavný súd rozsudok najvyššieho súdu, ktorý je založený najmä na aplikácii komunitárneho rámca týkajúceho sa ochrany životného prostredia, zrušil s uložením povinnosti sa riadiť právnymi názormi ústavného súdu založenými na porušení procesných a hmotných ústavných práv osoby zúčastnenej na súdnom konaní bez prihliadnutia na komunitárny rozmer prejednávanej veci, tzn. keď ústavný súd v tomto konaní ako súd poslednej inštancie nedospel k záveru o nutnosti predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie predbežnú otázku a predbežne vylúčil aplikáciu práva na primerané životné prostredie a jeho ochranu v prejednávanej veci?*
2. *Je možné naplniť základný účel integrovanej prevencie vymedzený najmä v bodoch 8, 9. a 23. preambule a ďalej v článkoch 1 a 15 Smernice Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a všeobecne v komunitárnom rámci životného prostredia, tzn. prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia so zapojením aj verejnosti s cieľom dosiahnuť vysokej úrovne ochrany životného prostredia ako celku, takým postupom, že dotknutá verejnosť nemá v čase začatia konania o integrovanej prevencii zabezpečený prístup ku všetkým relevantným dokumentom (čl. 6 v spojení s čl. 15 Smernice 96/61/ES), a to najmä k rozhodnutiu o umiestnení stavby – skládky odpadov, a neskôr v prvostupňovom konaní je chýbajúci dokument žiadateľom doložený s podmienkou nesprístupňovať ho iným účastníkom konania, lebo ide o predmet obchodného tajomstva; ak je možné dôvodne predpokladať, že rozhodnutie o umiestnení stavby (najmä jeho odôvodnenie) podstatným spôsobom ovplyvní podávanie námietok, pripomienok alebo iných podnetov ?*
3. *Sú splnené ciele Smernice Rady 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, najmä z pohľadu komunitárneho rámca životného prostredia, konkrétne podmienky uvedenej v článku 2, že pred vydaním povolenia budú určité projekty posudzované vzhľadom na ich vplyv na životné prostredie, ak sa pôvodné stanovisko Ministerstva životného prostredia vydané v roku 1999, ktorým sa završilo v minulosti proces posudzovania vplyvu na životné prostredie (EIA), prolonguje po uplynutí viacerých rokov jednoduchým rozhodnutím bez toho,*

aby proces EIA opätovne prebehol; inak povedané, je možné vysloviť, že raz vydané rozhodnutie podľa Smernice Rady 85/337/EHS má neobmedzenú platnosť ?

4. *Vzťahuje sa požiadavka všeobecne vyplývajúca zo Smernice 96/61/ES (najmä jej preambula a články 1 a 15a), aby členské štáty zaistili prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia aj tým, že poskytnú verejnosti primerané, spravodlivé a včasné správne alebo súdne konanie v spojení s článkom 10a Smernice 85/337/EHS a článku 6 a 9 odsek 2 a 4 Aarhuského dohovoru, na možnosť tejto verejnosti požadovať uloženie správneho alebo súdneho opatrenia predbežnej povahy podľa vnútroštátneho práva (napríklad nariadiť súdny odklad vykonateľnosti integrovaného rozhodnutia), ktoré umožňuje dočasne, tzn. až do rozhodnutia vo veci samej, zastaviť realizáciu požadovanej prevádzky ?*
5. *Je možné súdnym rozhodnutím, ktorým sa napĺňa požiadavka Smernice 96/61/ES, resp. Smernice 85/337/EHS alebo čl. 9 ods. 2 a 4 Aarhuského dohovoru pri aplikácii tam uvedeného práva verejnosti na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle článku 191 odsek 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa politiky Európskej únie v oblasti životného prostredia, nelegitímne zasiahnuť do vlastníckeho práva prevádzkovateľa garantované napríklad v čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd k prevádzke napríklad tým, ak žiadateľovi je právoplatné integrované povolenie na novú prevádzku zrušené v súdnom konaní ?*

Najvyšší súd Slovenskej republiky **sa obracia** na Súdny dvor Európskej únie so žiadosťou rozhodnúť o predložených prejudiciálnych otázkach v skrátanom prejudiciálnom konaní podľa čl. 104 bis Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky vykonateľnosť rozhodnutia Slovenskej inšpekcie životného prostredia – ústredie, č. : 3806-27225/27/2008/Haš zo dňa 18. augusta 2008 v spojení s rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, inšpektorát životného prostredia, č.737-2398/37/2008/Ver,Sta/373200107 zo dňa 22.01.2008 **o d k l a d á** do ukončenia konania o prejudiciálnej otázke.

O d ô v o d n e n i e :

I. Konanie na správnych orgánoch

1. Žalobcovia 1/ až 44/ sú obyvatelia mesta P., žalobca 45/ je samotné mesto P., v ktorého lokalite sa v súčasnosti skládka odpadu nachádza.

Žiadateľom o umiestnenie stavby „P.P.“, ktoré má charakter nového zariadenia a spadá pod režim posudzovania vplyvov prevádzky na životné prostredie, jej stavebníkom a v súčasnosti jej prevádzkovateľom je spoločnosť E., a.s., P.. Táto spoločnosť nepodala žalobu proti integrovanému rozhodnutiu, a preto v súdnych konaniach vystupovala v pozícii osoby zúčastnenej na súdnom konaní, resp. v ústavnom konaní ako sťažovateľ.

Žalovaný, tzn. Slovenská inšpekcia životného prostredia je štátnym orgánom ochrany životného prostredia konajúca ako inšpekčný orgán a súčasne je špeciálnym stavebným úradom pre oblasť konania o povolení posudzovanej činnosti podľa zákona o integrovanej prevencii (ďalej len „integrované konanie“).

2. Mesto P. prijalo dňa 26.06.1997 Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1997 o záväzných častiach územného plánu, ktorého súčasťou bolo umiestnenie skládky odpadov v novej lokalite v ťažobnej jame tehliarskej hlíny s označením Nová jama.

Podľa § 1 ods. 1 Stavebného zákona sa územným plánovaním sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Podľa § 27 ods. 3 Stavebného zákona obec [tzn. aj mesto] schvaľuje územnoplánovacia dokumentáciu a jej záväzné časti vyhlasuje všeobecne záväzným nariadením.

3. Nariadením Vlády Slovenskej republiky č. 64/1998 Z.z. z 20.01.1998 bola vyhlásená záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Bratislavský kraj, v ktorej boli určené aj podmienky pre oblasť odpadového hospodárstva s výstavbou regionálnych veľkokapacitných skládok, okrem iného aj v lokalite P., v priestore N. Na základe zámeru o umiestnení skládky odpadov vykonalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v roku 1999 posudzovanie vplyvov stavby skládky odpadov na životné

prostredie (ďalej len „proces EIA“, resp. iba „EIA“) dotknutej lokality P. a vydalo záverečné stanovisko zo dňa 26.07.1999.

Podľa § 27 ods. 1 Stavebného zákona záväzná časť vládou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vláda vyhlási nariadením.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. IV. ÚS 154/05-39 z 05.01.2006 rozhodol, že hore uvedené Všeobecne záväzné nariadenie Mesta P. č. 2/97 v znení zmien do roku 2002 nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, a zrušil jeho účinnosť. Následne mesto P. zmenilo svoje Územný plán tak, že skládku v svojej lokalite zakázalo (str. 4 bod II.A Príl. č. 3).

5. Rozhodnutím Mesta P. zo dňa 30. novembra 2006 v znení rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave zo 7. mája 2007 bola stavba skládky s kapacitou viac ako 10 ton za deň alebo s celkovou kapacitou viac ako 25.000 t odpadov vrátane nebezpečných odpadov na základe žiadosti spoločnosti E., a.s. umiestnená na pozemky v tesnej blízkosti (cca 300m) od mesta P.. Toto rozhodnutie o umiestnení stavby bolo vydané bez odôvodnenia, lebo pôvodní účastníci územného konania (tzn. žalobcovia) boli z konania vylúčení a samotnému žiadateľovi (E., a.s.) bolo v plnom rozsahu vyhovené (str. 4 Príl. č. 3).

Súčasne Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky rozhodnutím z 27.03.2006 predĺžilo platnosť hore uvedeného záverečného stanoviska z roku 1999.

Podľa § 32 písm. a) Stavebného zákona umiestňovať stavby, meniť využitie územia a chrániť dôležité záujmy v území možno len na základe územného rozhodnutia, ktorým je rozhodnutie o umiestnení stavby.

6. Už v tomto štádiu stavebného konania žalobcovia sa snažili spochybníť legalitu konania o umiestnení stavby (námietka rozporu s územným plánom a námietka zaujatosti pracovníkov Krajského stavebného úradu v Bratislave), avšak neúspešne, lebo po podaní uvedených námietok boli z konania vylúčení. Vo vzťahu k zaujatosti pracovníkov stavebného úradu namietali, že prednosta Krajského stavebného úradu bol v tom čase vlastníkom 130.000 m² pozemkov pod plánovanú skládku odpadov, ktoré boli predmetom konania o umiestnení stavby; spolu so svojimi dvomi sestrami bol členom dozornej rady spoločnosti E., a.s., P.,

ktorá žiadala o územné rozhodnutie, a otec prednostu Krajského stavebného úradu bol predsedom predstavenstva tejto akciovej spoločnosti (viď Príl. č. 11).

7. Na základe žiadosti stavebníka E., a.s. doručenej v septembri 2007 Slovenskej inšpekcii životného prostredia v Bratislava začalo integrované konanie a tento špeciálny stavebný úrad a súčasne aj štátny orgán ochrany životného prostredia dňa 17.10.2007 zverejnil žiadosť (či je žiadosť úplná, je doposiaľ trvajúcim sporom medzi žalobcami a žalovaným, a tým nevyriešeným predmetom tohto konania) a určil 30 – dňovú lehotu na vyjadrenie sa verejnosti (celkom 1.200 osôb toto právo využilo) a dotknutých štátnych orgánov. V ďalšej 30 – dňovej lehote vytýčil termín ústneho pojednávania na prejednanie námietok a pripomienok.

Avšak, nakoľko žalobcovia neustále od počiatku integrovaného konania poukazovali na neúplnosť žiadosti, tzn. že chýbalo rozhodnutie o umiestnení stavby ako zákonom stanovená príloha, ktorú nedostal ani žalobca 45/, tzn. mesto P. k dispozícii, hoci sa v jeho lokalite malo umiestnenie stavby zrealizovať, Slovenská inšpekcia životného prostredia dňa 26.11.2007 prerušila integrované konanie s požiadavkou na doručenie tohto rozhodnutia. Dňa 27.12.2007 spoločnosť E., a.s. predložila právoplatné rozhodnutie o umiestnení stavby s oznámením, že táto spoločnosť považuje rozhodnutie o umiestnení za obzvlášť chránené obchodné tajomstvo, a preto nebolo štátnym orgánom sprístupnené žalobcom. Dňa 31.12.2007 sa uskutočnilo ústne konanie, na ktorom žalobcovia namietali najmä tú skutočnosť, že im nebolo umožnené nahliadnuť do kompletného spisu prvostupňového inšpekčného orgánu.

8. Následne tento orgán vydal dňa 22.01.2008 prvostupňové integrované povolenie na vybudovanie stavby „P.P.“ a jej prevádzkovanie. Súčasne v rovnaký deň prvostupňový inšpekčný orgán vylúčil odkladný účinok odvolania proti tomuto rozhodnutiu z dôvodu, že to vyžaduje naliehavý všeobecný záujem, ako aj z dôvodu nebezpečenstva, že odkladom výkonu integrovaného rozhodnutia by spoločnosť E., a.s. ako aj niekto iný utrpí nenahraditeľnú ujmu.

9. Žalovaný ako druhostupňový štátny orgán ochrany prírody sa neskôr rozhodol v odvolacom integrovanom konaní zverejniť na úradnej tabuli rozhodnutie o umiestnení stavby v čase „od 14.03.2008 do 14.4.2008, čo žalobcovia považujú za absurdné Právo účastníka konania vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia má svoj zmysel a opodstatnenosť vtedy, ak sa

realizuje pred vydaním rozhodnutia a nie takmer dva mesiace po ňom.“ (Príl. č. 3) Následne dňa 18.08.2008 zamietol odvolanie ako nedôvodné.

10. V integrovanom konaní žalobcovia vzniesli celý rad námietok, najmä, že napadnuté integrované povolenie je vydané v rozpore s platným územným plánom mesta P., prvostupňový správny orgán pochybil, ak začal integrované konania bez rozhodnutia o umiestnení stavby a toto rozhodnutie nezverejnil z dôvodu obchodného tajomstva podľa § 17 Obchodného zákonníka, neumožnil verejnosti v zákonnej 30-dňovej lehote vyjadriť sa k úplným podkladom žiadosti pre vydanie integrovaného povolenia alebo poukázali na nedostatočnú vzdialenosť lokality skládky odpadov od ľudských obydľí (cca 300 m) a jej nevhodnosť z hľadiska celkového poškodenia životného prostredia.

II. Konanie na súdoch

11. Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa (regionálny prvostupňový súd pre veciach správneho súdnictva) preskúmal napadnuté integrované rozhodnutie vydaného orgánom štátnej ochrany životného prostredia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (Príl. č. 3) a dospel k záveru, že argumenty žalovaného správneho orgánu boli správne a preto žalobu rozsudkom zo 04. decembra 2008 zamietol. Žiadosťou o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného v znení jej doplnenia z 22.09.2008, prostredníctvom ktorej žalobcovia požadovali s odkazom na článok 15a Smernice 96/61/ES, ďalej na článok 10a Smernice 85/337/EHS a tiež článok 9 ods. 4 Dohovoru OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej na účely tohto uznesenie len „Aarhuský dohovor“) s tým, že by realizáciou napadnutého integrovaného rozhodnutia mohli byť vo svojich právach vyplývajúcich im z práva na priaznivé životné prostredie zaručeného v čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky poškodení (Príl. č. 14), sa krajský súd nezaoberal.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd najmä so zohľadnením Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy Rec (89) 8 upravujúceho dočasnú súdnu ochranu poskytovanú v správnych záležitostiach a s prihliadnutím na právo verejnosti (článok 10a Smernice 85/337/EHS alebo článok 15a Smernice 96/61/ES) na prístup k opravným prostriedkom na súde najskôr dočasným súdnym rozhodnutím (uznesením) zo dňa 06. apríla 2009 povolil odklad vykonateľnosti napadnutého integrovaného rozhodnutia. Následne

Najvyšší súd dňa 28. mája 2009 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovanej spolu s rozhodnutím prvostupňového orgánu ochrany životného prostredia zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Najvyšší súd predovšetkým vytkol žalovanému jeho vady v integrovanom konaní, ktoré spočívali v znemožnení prístupu verejnosti do tohto konania a nedostatočnosti procesu posudzovania vplyvu stavby na životné prostredie.

13. Spoločnosť E., a.s. podala proti dočasnému súdному rozhodnutiu zo dňa 06. apríla 2009 prvú ústavnú sťažnosť zo dňa 25. júna 2009 (tzn. mesiac po tom, keď toto dočasné súdne rozhodnutie stratilo svoje účinky vydaním finálneho rozsudku) a ďalej druhú ústavnú sťažnosť zo dňa 03.09.2009 proti samotnému finálnemu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2009 (Príl. č. 6). Ústavný súd Slovenskej republiky po tom, čo odložil vykonateľnosť obidvoch napadnutých súdnych rozhodnutí a spojil ich na spoločné konanie (Príl. č. 7 a 8), obidve rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nálezom zo dňa 27. mája 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že Najvyšší súd porušil právo spoločnosti E., a.s. na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), právo vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) a právo pokojne užívať majetok (čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

14. *Podľa článku 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.*

Podľa článku 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa článku 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

15. Ústavný súd v konaní o hore uvedených ústavných sťažnostiach, napriek vyslovenému tvrdeniu spoločnosti E., a.s. o porušení jej práva na priaznivé životné prostredie, tento jej argument odmietol a vyslovil (str. 23 Príl. č. 9), že „Predmetom konania ústavného súdu

však neboli a vzhľadom na viazanosť obsahom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) ani nemohli byť nastolené environmentálne otázky ... V tejto súvislosti neostáva ústavnému súdu iné než konštatovať, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku absolutizujúci právo verejnosti na účasť v integrovanom povoľovaní opomenul aplikáciu základných zásad tak správneho konania, ako aj správneho súdnictva.“

16. Ústavný súd prostredníctvom argumentov (body 27. až 31. Príl. č. 9) vytkol základné nedostatky rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom odmietol základnú líniu Najvyššieho súdu, tzn. že vady, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutých správnych rozhodnutí; medzi ktoré Najvyšší súd zaradil vady integrovaného konania a predĺženie rozhodnutia EIA z roku 1999 v spojení s absenciou prístupu účastníkov konania k prílohám žiadosti sťažovateľky (najmä rozhodnutie o umiestnení stavby), neuznal.

Navyše Ústavný súd v tom, že

- Najvyšší súd preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia EIA napriek tomu, že žalobcovia túto nezákonnosť v žalobe netvrdili a
- Najvyšší súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia EIA aj napriek tomu, že na jeho preskúmanie bol určený osobitný postup.

videl prekročenie súdnej právomoci Najvyššieho súdu.

III. Komunitárne právo a príslušné vnútroštátne právo

A) K prvej prejudiciálnej otázke :

17. V II. časti výroku predkladá Najvyšší súd Súdnemu dvoru nasledujúci text prejudiciálnej otázky :

Ukladá povinnosť, resp. umožňuje komunitárne právo (konkrétne čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) najvyššiemu súdu členského štátu „ex offo“ obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou (predbežnou) otázkou, a to aj v takom štádiu súdneho konania, ak ústavný súd rozsudok najvyššieho súdu, ktorý je založený najmä na aplikácii komunitárneho rámca týkajúceho sa ochrany životného prostredia, zrušil s uložením povinnosti sa riadiť právnymi názormi ústavného súdu založenými na porušení procesných a hmotných ústavných práv osoby zúčastnenej na súdnom konaní bez prihliadnutia na komunitárny rozmer prejednávanej veci, tzn. keď ústavný súd v tomto konaní

ako súd poslednej inštancie nedospel k záveru o nutnosti predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie predbežnú otázku a predbežne vylúčil aplikáciu práva na primerané životné prostredie a jeho ochranu v prejednávanvej veci ?

K nutnosti položiť túto otázku dospel Najvyšší súd na základe týchto konkrétnych skutkových zistení a právnych predpisov:

18. Postavenie Ústavného súdu vychádza z Ústavy Slovenskej republiky a hoci výslovne deklaruje, že nie je „štvrtou“ súdnou inštanciou, využíva svoje ústavné postavenie na rušenie súdnych rozhodnutí s tým, že vyslovuje záväzný právny názor.

19. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov platí, že: *ak Ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom Ústavného súdu.*

Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je súd tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

Podľa článku 124 ústavy Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

20. Žalobcovia tak v správnom ako aj súdnom konaní naznačovali význam aplikácie komunitárneho práva pre svoju obranu. Napríklad už počas prvostupňového integrovaného konania sa musel prvostupňový správny orgán (str. 37 písm. P/ Príl. č. 1) zaoberať s námietkou porušenia článkov 6 a 9 Aarhuského dohovoru a príslušnej Smernice ES. K tejto námietke správny orgán uviedol, že „*smernica EÚ, na rozdiel od nariadenia ES, nie je všeobecne záväzná a záväznou sa stáva až po jej transformovaní do právneho poriadku SR formou všeobecne záväzného normatívneho právneho aktu SR.*“

Obdobnú námietku zopakovala zástupkyňa žalobcov aj v správnom odvolaní (str. 14 a 15 Príl. č. 2) s dôrazom na text článku 6 ods. 4, 6 a 9 Aarhuského dohovoru, tzn. dohovoru, ktorý ukladá jeho zmluvným štátom povinnosti v oblasti procesu EIA, a taktiež v žalobe podanej na Krajský súd v Bratislave, resp. v odvolaní proti tomuto rozsudku (str. 25 Príl. č. 4).

21. Podľa článku 6 Aarhuského dohovoru (s nadpisom „Účasť verejnosti na rozhodovaniach o vymedzených činnostiach“)

4. Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.

6. Každá Strana požiada príslušné orgány verejnej moci, aby na účely preskúmania poskytli zainteresovanej verejnosti na základe žiadosti, ak to vyžaduje vnútroštátne právo, bezplatne a ihneď, ako je to možné, prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa rozhodovacieho procesu uvedeného v tomto článku, ktoré sú dostupné počas účasti verejnosti, a to bez ovplyvnenia práva Strany na odmietnutie zverejnenia určitej informácie podľa článku 4 ods. 3 a 4. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 4, budú príslušné informácie obsahovať aspoň

a) popis miesta činnosti a fyzikálnu a technickú charakteristiku navrhovanej činnosti vrátane odhadu očakávaných rezíduí a emisií;

b) popis významných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie;

c) popis uvažovaných opatrení na prevenciu a/ alebo zmiernenie vplyvov vrátane vypúšťaných emisií;

d) netechnické zhrnutie vyššie uvedeného;

e) náčrt hlavných možností riešenia vypracovaných žiadateľom a

f) hlavné správy a odporúčania, ktoré boli v súlade s vnútroštátnym právom postúpené orgánu verejnej moci v čase, keď má byť zainteresovaná verejnosť informovaná v súlade s odsekom 2.

7. Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.

9. *Každá Strana zabezpečí, aby po prijatí rozhodnutia orgánom verejnej moci bola verejnosť okamžite informovaná v súlade s príslušnými postupmi. Každá Strana sprístupní verejnosti text rozhodnutia spolu s odôvodneniami a úvahami, na ktorých je rozhodnutie založené.*

22. Najvyšší súd si uvedomuje, že komunitárny rámec úpravy ochrany životného prostredia je veľmi široký a rôznorodý a jeho základ je daný obsahom článku 191 až 193 Zmluvy o Európskej únii (pôvodne články 174 až 176) v spojení s článkom 4 ods. 2 písm. e). Politika Európskej únie v oblasti životného prostredia zahŕňa nielen oblasť prevencie ale aj oblasť zodpovednosti za vznik ujmy na životnom prostredí ako aj následky civilného a tiež trestného charakteru. Obdobne aj komunitárna úprava procesu integrovaného povoľovania nevychádza iba z ustanovení Smernice Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (ďalej len „Smernica 96/61/ES“), ale k tomuto integrovanému konaniu sa podľa Najvyššieho súdu viažu najmä:

- Smernica Rady 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie,
- Smernica 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti, smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES,
- Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 s cieľom zlepšiť a rozšíriť schému Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 z 29. septembra 2003,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006.

a tiež je možné do tejto skupiny komunitárnych predpisov o životnom prostredí zahrnúť aj hore uvedený Aarhuský dohovor. Na účely tohto uznesenia sú komunitárne predpisy uvedené pod bodmi 22. až 24. tohto uznesenia označované ďalej ako „komunitárny rámec životného prostredia“.

23. Takisto otázke samotného životného prostredia a jeho sprísnenej ochrane judikatúra Súdneho dvora venovala nemalú pozornosť prostredníctvom rozsudku vo veci Komisia v. Rada Európskej únie C-176/03. Podľa tohto rozsudku (bod 41. a 42.) „V tejto súvislosti je nepochybné, že ochrana životného prostredia je jedným zo základných cieľov Spoločenstva

(pozri rozsudky zo 7. februára 1985, ADBHU, 240/83, Zb. s. 531, bod 13; z 20. septembra 1988, Komisia/Dánsko, 302/86, Zb. s. 4607, bod 8, a z 2. apríla 1998, Outokumpu, C-213/96, Zb. s I-1777, bod 32). V tomto zmysle článok 2 ES stanovuje, že úlohou Spoločenstva je podporovať „vysokú úroveň ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia“ a na tieto účely článok 3 ods. 1 písm. l) ES stanovuje zavedenie „politiky v oblasti životného prostredia“. Ďalej podľa článku 6 ES „požiadavky ochrany životného prostredia musia byť začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politik Spoločenstva...“, čo je ustanovenie, ktoré zdôrazňuje prierezový a základný charakter tohto cieľa.“

24. Rozsah záujmu o problematiku životného prostredia zo strany orgánov Európskej únie podčiarkla nielen komunitárna úprava zodpovednosti za škodu na životnom prostredí formou prijatia Smernice 2004/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd ale aj komunitárna úprava trestnej zodpovednosti za škodu na životnom prostredí formou prijatia Smernice 2008/99/ES Európskeho parlamentu a Rady z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva. Obidva komunitárne predpisy svoje základné ciele odvíjajú od komunitárnej ochrany životného prostredia (odsek 15 Preambule Smernice 2004/35/ES: *pretože prevencia a odstraňovanie environmentálnych škôd je úlohou, ktorá priamo prispieva k plneniu environmentálnej politiky spoločenstva, verejné orgány by mali zabezpečiť riadne vykonávanie a vymožitelnosť schém ustanovených touto smernicou*, resp. odsek 5 Preambule Smernice 2008/99/ES: *v záujme dosiahnutia účinnej ochrany životného prostredia je obzvlášť potrebné zaviesť odrádzajúcejšie sankcie za skutky, ktorými sa poškodzuje životné prostredie, ktoré obvykle spôsobujú alebo môžu spôsobiť podstatnú škodu na ovzduší vrátane stratosféry, na pôde a vode a na živočíchoch alebo rastlinách, vrátane ochrany druhov*).

25. Najvyšší súd sa preto oprávnene domnieva, že Ústavný súd hore uvedenému komunitárnemu rámci životného prostredia nevenoval dostatočnú pozornosť, hoci Ústavný súd uviedol (str. 26 Príl. č. 9) „Aj spomenutý článok 6 ods. 4 Aarhuského dohovoru totiž vyžaduje umožniť včasnú a efektívnu účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti“. Preto záver Ústavného súdu (bod 32. i/ Príl. č. 9), že „najvyšší súd preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia EIA aj napriek tomu, že žalobcovia túto nezákonnosť netvrdili“, je v rozpore s argumentáciou samotných žalobcov vyslovenou nimi v rôznych podaniach.

26. Medzi Najvyšším súdom a Ústavným súdom sa vedie už dlhší čas výmena názorov, ktorý z týchto súdov splňa podmienky článku 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodne článok 234 Zmluvy o Európskom spoločenstve), tzn. súdu povinne predkladajúceho predbežnú otázku na Súdny dvor Európskej únie. Nejednoznačný postoj k tejto otázke zvyrazňuje napríklad uznesenie Ústavného súdu z roku 2009 (Príl. č. 10), kde Ústavný súd vyslovil nasledujúce pochybnosti *„Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky je súdom poslednej inštancie Najvyšší súd alebo Ústavný súd.“*

27. Následne Ústavný súd v uznesení z roku 2009 konštatoval, že *„Ústavný súd sa v doterajšej svojej judikatúre ešte výslovne nevyjadril, či považuje za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy aj to, aby všeobecný súd predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, judikatúry Súdného dvora ES a Občianskeho súdneho poriadku“*.

28. V tejto súvislosti Ústavný súd uvedeným uznesením z roku 2009 pripomenul, že *„účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, aby vnútroštátny súd prerušil konanie a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskeho spoločenstva.“*

29. Súdny dvor Európskej únie (v pôvodnom označení ako Európsky súdny dvor) v svojej judikatúre, konkrétne v rozsudku vo veci Schijndel C-430 a 431/93 načrtoľ medze súdnej spolupráce medzi vnútroštátnymi a komunitárnymi súdmi vyslovením nasledovnej zásady *„ex offo“* spolupráce *„vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby uplatňoval články Zmluvy o EHS, a to dokonca aj vtedy, ak sa strana so záujmom o uplatňovanie týchto ustanovení na ne neodvoláva a ak vnútroštátne právo umožňuje, aby vnútroštátny súd takýto postup uplatňoval.“*

30. Ďalej Súdny dvor Európskej únie tento svoj záver doplnil o myšlienku vyslovenú vo veci Cartesio C-210/06, tzn. *„Súdny orgán, akým je vnútroštátny súd, ktorého rozhodnutia vydané v rámci takého sporu, o aký ide vo veci samej, môžu byť predmetom kasačného opravného prostriedku, nemôže byť považovaný za súdny orgán, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva v zmysle článku 234 tretieho odseku ZES.“*

31. Nielen charakter a účel integrovaného konania preverovaný Najvyšším súdom v tomto konaní (ochrana životného prostredia a prevencia emisií, napríklad unikajúcich do ovzdušia alebo pôdy), predmet napadnutého integrovaného rozhodnutia (stanovenie záväzných podmienok na zabezpečenie čo najnižšieho poškodenia životného prostredia činnosťou povoloňovanej prevádzky) ale aj zameranie žalovaného štátneho orgánu (štátna ochrana životného prostredia) nasvedčujú tomu, že otázka ochrany životného prostredia, na ktorom je verejný záujem, musí byť starostlivo zvažovaná počas súdneho prieskumu napadnutého integrovaného povolenia, napríklad aj pri uplatnení námietky zásahu štátnej ochrany životného prostredia do súkromných práv, medzi ktorými dominuje vlastnícke právo.

Za tejto situácie Ústavný súd vyslovil kritiku Najvyššieho súdu za jeho prístup riešiť spor o zákonnosť správneho konania a vydaného integrovaného rozhodnutia s dôrazom na ochranu životného prostredia (tzn. v prospech dotknutej verejnosti) a naopak v svojich právnych záveroch vyzdvihol ústavnú ochranu práv súkromnej spoločnosti - stavebníka, a to najmä smerom k ochrane jej súkromného vlastníckeho práva k stavbe novej prevádzky, a zaviazal Najvyšší súd právnym názorom, že v danej veci nie je možné absolutizovať environmentálne otázky, ale naopak je potrebné sa venovať najmä princípom správneho konania (str. 28 Príl. č. 9).

32. Tento prístup Ústavného súdu sa javí Najvyššiemu súdu ako rozporuplný (vid' aj text uvedený v bode 25. tohto uznesenia), lebo Ústavný súd sa v svojom náleze nielen zamýšľa nad významom práva na priaznivé životné prostredie, ale aj zvyrazňuje mnohé medzinárodnoprávne záväzky Slovenskej republiky v tejto oblasti „*V medzinárodno-právnej rovine ide najmä o Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia V zákonnej rovine ide napríklad o zákon o integrovanej prevencii, do ktorého bola implementovaná Smernica Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania v znení smernice 2003/35/ES...*“ (str. 23 bod 24. Príl. č. 9).

33. Záverom Ústavný súd vyslovil viazanosť Najvyššieho súdu právnym názorom Ústavného súdu v ďalšom konaní, tzn. závermi o absolutizácii práva na životné prostredie a o prekročení právomoci Najvyššieho súdu (bod 32 Príl. č. 9).

V súčasnosti v obnovenom konaní na Najvyššom súde už niektorí účastníci na uvedenú viazanosť Najvyššieho súdu právnymi názormi Ústavného súdu začínajú poukazovať. Napríklad žalovaný poukazuje na bod 40 nálezu Ústavného súdu a cituje tam uvedený právny názor Ústavného súdu.

34. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená prvá prejudiciálna otázka, v rámci ktorej si musí Najvyšší súd vyriešiť, či je vôbec možné v jeho ďalšom konaní aplikovať komunitárne právo, hoci tomu postupu zásada lojality a spolupráce obsiahnutá v článku 4 ods. 3 ZFEÚ (pôvodný článok 10 ZEÚ) nasvedčuje, avšak záväzný právny názor Ústavného súdu striktno upozorňuje Najvyšší súd na neprípustnú absolutizáciu práva verejnosti na účasť v integrovanom konaní (bod 25 Príl. č. 9) ako aj na následné prekročenie súdnej právomoci (bod 32. Príl. č. 9), ak sa zaoberá s otázkami ochrany životného prostredia, nakoľko ich žalobcovia nevzniesli. Na základe uvedených rozdielnych postojov Ústavného súdu a Najvyššieho súdu, ktoré sú včlenené do textu 1. prejudiciálnej otázky, došlo k položeniu tejto otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

B) K druhej prejudiciálnej otázke :

35. V II. časti výroku predkladá Najvyšší súd Súdnemu dvoru nasledujúci text prejudiciálnej otázky :

Je možné naplniť základný účel integrovanej prevencie vymedzený najmä v bodoch 8, 9. a 23. preambule a ďalej v článkoch 1 a 15 Smernice Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a všeobecne v komunitárnom rámci životného prostredia, tzn. prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia so zapojením aj verejnosti s cieľom dosiahnuť vysokej úrovne ochrany životného prostredia ako celku, takým postupom, že dotknutá verejnosť nemá v čase začatia konania o integrovanej prevencii zabezpečený prístup ku všetkým relevantným dokumentom (čl. 6 v spojení s čl. 15 Smernice 96/61/ES), a to najmä k rozhodnutiu o umiestnení stavby – skládky odpadov, a neskôr v prvostupňovom konaní je chýbajúci dokument žiadateľom doložený s podmienkou neprístupovať ho iným účastníkom konania, lebo ide o predmet obchodného tajomstva; ak je možné dôvodne predpokladať, že rozhodnutie o umiestnení stavby (najmä jeho

odôvodnenie) podstatným spôsobom ovplyvní podávanie námietok, pripomienok alebo iných podnetov ?

K nutnosti položiť túto otázku dospel Najvyšší súd na základe týchto konkrétnych skutkových zistení a právnych predpisov:

36. Preambula Smernice 96/61/ES, najmä jej odseky 8, 9 a 23 vymedzujú a súčasne vyzdvihujú základný cieľ integrovaného konania vrátane jeho dopadu na odpadové hospodárstvo so zameraním na čo najširšiu účasť verejnosti v tomto konaní, a za týmto účelom sa členským štátom Európskej únie ukladá podľa článku 15 Smernice 96/61/ES povinnosť umožniť takéto zapojenie verejnosti.

37. Podľa Preambule Smernice 96/61/ES

*8. keďže cieľom integrovaného prístupu ku kontrole znečisťovania životného prostredia je **predísť emisiám** do ovzdušia, vody alebo pôdy všade tam, kde je možné, berúc do úvahy **hospodárenie s odpadmi** a tam, kde to možné nie je, minimalizovať emisie s cieľom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany životného prostredia ako celku;*

*9. keďže táto smernica zavádza všeobecné podmienky pre integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia; keďže vzhľadom na to, že stanovuje opatrenia potrebné na vykonávanie integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia **s cieľom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany životného prostredia ako celku**; keďže integrovaným prístupom ku kontrole znečisťovania životného prostredia sa **podporí** princíp trvalo udržateľného rozvoja;*

*23. keďže, aby bola verejnosť informovaná o činnosti zariadení a ich možnom vplyve na životné prostredie a aby bola v spoločenstve zabezpečená transparentnosť povoľovacieho konania, **musí** mať verejnosť **pred prijatím** každého rozhodnutia prístup k informáciám o žiadostiach o povoleniach pre nové zariadenia ako aj pre podstatné zmeny v zariadeniach, o samotných povoleniach, jeho aktualizáciách a o príslušných sledovaných údajoch;*

38. Podľa článku 15 ods. 1 Smernice 96/61/ES [s nadpisom „Prístup k informáciám a účasť verejnosti na povoľovacom konaní“]

(1) Členské štáty zabezpečia, aby dotknutá verejnosť dostala včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa konaní o:

- vydání povolenia na nové zariadenia,
- vydání povolenia na akúkoľvek podstatnú zmenu prevádzkovania zariadenia,
- aktualizácii povolenia alebo podmienok povolenia pre zariadenie v súlade s článkom 13 ods. 2 prvou zarážkou.

Na účely takejto účasti sa uplatňujú postupy uvedené v prílohe V.

39. Obdobne aj slovenské právo v oblasti integrovaného konania implementovalo uvedený komunitárny rámec pre integrované konanie najmä prostredníctvom zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o integrovanej prevencii).

Podľa § 2 ods. 1 zákona o integrovanej prevencii - integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania je súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania, na znižovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzovanie vzniku odpadu a na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu s cieľom dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia.

40. Ako Ústavný súd naznačil v svojom náleze z 27. mája 2010 (bod 27. Príl. č. 9) „Z pohľadu predmetu sťažnosti má zásadný význam rozdielny interpretačný postoj sťažovateľky a Najvyššieho súdu na význam úplnosti žiadosti a jej príloh podľa § 11 zákona o integrovanej prevencii.“

41. Podľa § 11 ods. 1 vnútroštátneho zákona o integrovanej prevencii

(1) Žiadosť obsahuje

a) údaje identifikujúce prevádzkovateľa (názov právnickej osoby alebo obchodné meno fyzickej osoby - podnikateľa, sídlo, identifikačné číslo a u prevádzkovateľa zapísaného v obchodnom registri alebo v inej evidencii podnikateľov ustanovenej zákonom aj výpis z obchodného registra alebo inej evidencie),

b) údaje o prevádzke a jej umiestnení,

Podľa § 11 ods. 2 zákona o integrovanej prevencii

(2) Prílohou žiadosti sú

a) výpis z katastra nehnuteľností k pozemkom a stavbám, v ktorých je alebo má byť povolená prevádzka umiestnená, a doklady, ktorými účastník konania preukazuje, že má

k pozemku alebo k stavbe právo, ktoré ho oprávňuje zriadiť alebo prevádzkovať na pozemku požadovanú stavbu alebo vykonať jej zmenu alebo udržiavacie práce na nej,

.....

c) záverečné stanovisko z procesu posudzovania vplyvu na životné prostredie, ak sa na prevádzku vyžaduje,

.....

*g) **územné rozhodnutie**, ak má ísť o novú prevádzku alebo o rozšírenie existujúcej prevádzky,*

42. Pri rozhodovaní o otázke úplnosti žiadosti o začatie integrovaného konania vychádza Najvyšší súd z predpokladu, že ak vnútroštátne právo (zákon) ustanovuje rozsah príloh, potom ukladá tým súčasne žiadateľovi (a jeho prostredníctvom aj štátnemu orgánu) povinnosť tieto prílohy k žiadosti priložiť, tzn. „a contrario“ žiadosť nie je úplná, dokiaľ nie je posledná príloha zákonom požadovaná priložená.

43. Najvyšší súd argumentoval v odôvodnení rozsudku tým, že s prihliadnutím na ustanovenie § 12 ods. 2 zákona o integrovanej prevencii sa údaje žiadosti až v okamihu jej obsahovej úplnosti sprístupňujú verejnosti formou výzvy na nahliadnutie za tým účelom, aby si verejnosť mohla pripraviť minimálne v 30-dňovej lehote pripomienky alebo námety a aby tieto pripomienky a námety, v súlade s koncentračnou zásadou, uplatnila na ústnom pojednávaní zvolanom v ďalšej 30 – dňovej lehote, pričom podkladom pre rozhodovanie v integrovanom konaní sú práve uvedené pripomienky účastníkov konania (§ 16 ods. 2 zákona o integrovanej prevencii). Opačný prístup, tzn. informovanie verejnosti o možnosti nahliadnutia do žiadosti, ktorá nemá niektoré alebo všetky zákonom požadované prílohy, by podľa Najvyššieho súdu hore uvedené odseky Preambule Smernice 96/61/ES nenaplnila najmä požiadavku na umožnenie včasnosti a účinnosti príležitostí verejnosti sa zúčastniť na tomto konaní, a ďalej by sťažila efektivitu, resp. celkom znemožnila jej účasť v integrovanom konaní.

*Podľa článku 15 ods. 1 Smernice 96/61/ES členské štáty zabezpečia, aby dotknutá verejnosť dostala **včasné** a **účinné** príležitosti zúčastniť sa konaní o vydaní povolenia na nové zariadenia..... Na účely takejto účasti sa uplatňujú postupy uvedené v prílohe V.*

Podľa článku 15 ods. 5 Smernice 96/61/ES platí, že ak sa prijalo rozhodnutie, príslušný orgán informuje verejnosť v súlade s príslušnými postupmi a sprístupní verejnosti tieto informácie:

a) obsah rozhodnutia, vrátane kópie povolenia a akýchkoľvek podmienok a následných aktualizácií; a

b) po preskúmaní záujmov a stanovísk dotknutej verejnosti, hlavné dôvody a zretele, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, vrátane informácií o procese účasti verejnosti.

44. Takisto vo vnútroštátnom práve je podmienka úplnosti žiadosti viazaná a nadväzuje na zabezpečenie plnej účasti verejnosti na procese integrovaného konania.

Podľa § 12 ods. 2 zákona o integrovanej prevencii správny orgán po tom, čo je žiadosť úplná a je zistený okruh účastníkov konania a dotknutých orgánov, ...

45. Slovenská inšpekcia ako štátny orgán členského štátu bol konfrontovaný s názorom žiadateľa E., a.s., že rozhodnutie o umiestnení stavby má pre žiadateľa tvoriť obzvlášť chránený predmet obchodného tajomstva podľa vnútroštátneho práva. Smernica 96/61/ES podľa vedomostí Najvyššieho súdu tento inštitút súkromného práva nechráni, ale Smernica 85/337/EHS, na ktorú Smernica 96/61/ES viackrát subsidiárne odkazuje, deklaruje v svojom článku 10 záujem na ochrane obchodného tajomstva.

Podľa článku 10 Smernice 85/337/EHS ustanovenia tejto smernice neovplyvňujú záväzok príslušných orgánov dodržiavať obmedzenia stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi a správnymi opatreniami a uznanou právnou praxou vzhľadom na obchodné a priemyselné tajomstvo, vrátane duševného vlastníctva a ochrany verejného záujmu.

46. Na základe textu tohto komunitárneho predpisu sa predbežná otázka venuje aj vhodnosti dôvodov nepredloženia rozhodnutia o umiestnení stavby, tzn. či rozhodnutie vnútroštátneho orgánu ako individuálny správny akt bezprostredne súvisiaci s integrovaným konaním môže predstavovať predmet obchodného tajomstva v integrovanom konaní. Najvyšší súd vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov sa pridrižiava komunitárneho práva na prístup k informáciám o činnosti štátnych orgánov ako aj o životnom prostredí, kedy oprávnená požiadavka na nesprístupnenie rozhodnutia z dôvodu obchodného tajomstva môže brániť sprístupneniu rozhodnutia iba v jeho časti a veľmi výnimočne celého rozhodnutia. Avšak

žalovaný nevhodnosť argumentácie spoločnosti E., a.s. demonštroval tým, že počas odvolacieho integrovaného konania toto rozhodnutie zverejnil umiestnením na úradnú tabuľu.

47. Rozhodnutie o umiestnení stavby je v podmienkach Slovenskej republiky nezastupiteľným podkladom pre nasledujúce konanie o vydaní štátneho súhlasu na realizáciu stavby (stavebné povolenie), lebo prostredníctvom rozhodnutia o umiestnení stavby stavebný úrad nielen vymedzí územie na navrhovaný účel a určí podmienky, ktorými sa zabezpečia záujmy spoločnosti v území, najmä súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania, vecnú a časovú koordináciu jednotlivých stavieb a iných opatrení v území, ale predovšetkým štát **podporí starostlivosť o životné prostredie**, a ďalej sa vysloví k **relevancii námietok účastníkov konania** (§ 39 Stavebného zákona).

48. Obdobný záver sa dá predpokladať z textu článku 6 Smernice 96/61/ES v spojení s článkom 15 tejto Smernice.

Podľa článku 6 Smernice 96/61/ES členské štáty prijímú potrebné opatrenia na to, aby žiadosť o povolenie adresovaná príslušnému orgánu obsahovala popis:

- zariadenia ako aj druhu a rozsahu jeho činností,
- surovín, pomocných materiálov, iných látok a energie používaných alebo vznikajúcich v zariadení,
- zdrojov emisií zariadenia,
- podmienok miesta umiestnenia zariadenia,

*Podľa článku 15 Smernice 96/61/ES členské štáty zabezpečia, aby dotknutá verejnosť dostala **včasné** a **účinné** príležitosti zúčastniť sa konaní o vydaní povolenia na nové zariadenia,*

49. Ako už bolo spomenuté (bod 5. a 6. tohto uznesenia), žalobcovia boli z územného konania právoplatne vylúčení s tým dôsledkom, že im bolo týmto úkonom štátneho orgánu znemožnené uplatniť si námietky k rozhodnutiu o umiestnení stavby – vid' konštatovanie zástupkyne žalobcov (str. 4 a 5 Príl. č. 3) „Žalobcovia, ale aj všetci účastníci integrovaného konania (konania sa zúčastnilo 1.200 obyvateľov mesta P. a tiež mesto P.) sa dostali do situácie, že rozpor s územným plánom nemohli efektívne namietat' v územnom konaní, pretože boli vylúčení s odôvodnením, že ich práva v tomto štádiu povoľovania nemôžu byť priamo dotknuté. V integrovanom konaní pri uplatnení námietky o rozpore s územným plánom

správny orgán konštatoval, že mali byť uplatnené v územnom konaní. Svojevôľou štátnych orgánov sa tak uzavrel kruh nezákonnosti, ktorý ignoroval vyjadrenia účastníkov a najmä rozpor s územným plánom a všeobecne záväzným nariadením mesta P. “.

50. Takýto postup orgánu členského štátu tiež vytvára pochybnosti, či skutočne sa hore uvedená myšlienka obsiahnutá v komunitárnych predpisoch o životnom prostredí, najmä Smernica 96/61/ES a Smernica 85/337/EHS v znení Smernice 2003/35/ES o prístupe verejnosti k osobitným konaniam zameraným na ochranu životného prostredia, skutočne naplnila.

Podľa článku 15a Smernice 96/61/ES (s nadpisom „Prístup k spravodlivosti“)

Členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom, dotknutá verejnosť:

a) ktorá má dostatočný záujem, alebo

b) ak pretrváva porušovanie práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom“ ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku alebo nečinnosti, ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

Každé takéto konanie musí byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé.

Obdobne aj podľa článku 10a Smernice 85/337/EHS je rovnaká povinnosť uložená členským štátom.

51. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená druhá prejudiciálna otázka, v rámci ktorej si musí Najvyšší súd vyriešiť, či je možné dosiahnuť základný účel sledovaný najmä prostredníctvom Smernice 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, tzn. prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia so zapojením verejnosti s cieľom dosiahnuť vysokej úrovne ochrany životného prostredia ako celku, aj v takej situácii, keď dotknutá verejnosť nemôže ani v územnom konaní, ktoré predchádza integrovanému konaniu, uplatniť svoje pripomienky,

a súčasne nemá v čase začatia integrovaného konania zabezpečený prístup ku všetkým relevantným dokumentom (čl. 6 Smernice 96/61/ES).

V danej veci ide o rozhodnutie o umiestnení stavby – skládky odpadov ako nového zariadenia, kedy v prvostupňovom konaní chýbajúci takýto dokument (rozhodnutie správneho orgánu) je neskôr stavebníkom doložený s podmienkou nesprístupňovať iným účastníkom konania, lebo ide o predmet jeho obchodného tajomstva. Pritom je možné dôvodne predpokladať, že rozhodnutie o umiestnení stavby (najmä jeho odôvodnenie) podstatným spôsobom ovplyvní obsah ako aj rozsah námětov, pripomienok alebo iných podnetov uplatnených verejnosťou – inak povedané, je splnená podmienka Smernice 96/61/ES uložená v článkoch 6 a 15, ak žiadateľ predloží neúplnú žiadosť na vydanie integrovaného povolenia na nové zariadenie, ak napríklad chýba rozhodnutie štátneho orgánu o umiestnení stavby.

C) K tretej prejudiciálnej otázke :

52. V II. časti výroku predkladá Najvyšší súd Súdnemu dvoru nasledujúci text prejudiciálnej otázky :

Sú splnené ciele Smernice Rady 85/337/EHS o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, najmä z pohľadu komunitárneho rámca životného prostredia, konkrétne podmienky uvedenej v článku 2, že pred vydaním povolenia budú určité projekty posudzované vzhľadom na ich vplyv na životné prostredie, ak sa pôvodné stanovisko Ministerstva životného prostredia vydané v roku 1999, ktorým sa zavrášilo v minulosti proces posudzovania vplyvu na životné prostredie (EIA), prolonguje po uplynutí viacerých rokov jednoduchým rozhodnutím bez toho, aby proces EIA opätovne prebehol; inak povedané, je možné vysloviť, že raz vydané rozhodnutie podľa Smernice Rady 85/337/EHS má neobmedzenú platnosť ?

K nutnosti položiť túto otázku dospel Najvyšší súd na základe týchto konkrétnych skutkových zistení a právnych predpisov:

53. Ako už bolo v úvode naznačené (bod 3. tohto uznesenia), po prijatí nariadenia Vlády Slovenskej republiky v roku 1998 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

k zámeru umiestniť v lokalite mesta P. skládku odpadu vykonalo proces EIA v dotknutej lokalite P. a následne vydalo podľa zákona č. 127/1994 Z.z. stanovisko EIA zo dňa 26.07.1999.

54. Slovenská republika sa stala členským štátom Európskych spoločenstiev dňa 01. mája 2004. S úmyslom splniť záväzky, ktoré vyplývali Slovenskej republike z komunitárneho práva, bol namiesto zákona č. 127/1994 Z.z. prijatý nový zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EIA“), ktorý prostredníctvom Prílohy č. 16 deklaroval, že implementoval tak Smernicu Rady 85/337/EHS, a tiež Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú.v. ES L 197/3, 21.7.2001).

55. Spoločnosť E., a.s. podala v septembri 2007 žiadosť o vydanie integrovaného povolenia, tzn. v čase, kedy už Slovenská republika bola členským štátom a text uvedenej Smernice 85/337/EHS bol viackrát zmenený.

56. Judikatúra Súdneho dvora sa často venuje prejudiciálnym otázkam týkajúcim sa aplikácie Smernice 85/337/EHS na konkrétne situácie procesu EIA. Napríklad vo veci *Burgemeester en wethouders C-81/96*, kedy územný plán (týkal sa umiestnenia prístavu a priemyselnej zóny blízko Amsterdamu) vychádzal zo starších územných plánov, ktoré boli prijaté dávno pred platnosťou Smernice 85/337/EHS. Súdny dvor v tomto rozhodnutí konštatoval: *„je ustálenou súdnou praxou, že sa členský štát nemôže vyhnúť povinnosti pri posudzovaní týkajúcich sa projektov, ktorých schvaľovanie začalo po 3. júni 1998 (Súdny dvor tu odkazuje na rozhodnutie C-396/92 „Bund“ bod 18). Smernica avšak neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia týkajúce sa projektov, ktorých schvaľovanie formálne začalo pred týmto dátumom a následne ďalej pokračuje. Preto jediným východiskom v súlade s princípom právnej istoty je v týchto prípadoch posudzovanie nepožadovať (vid' C-431/92 Komisie v. Holandsko). Dôvodom je aj to, že smernica je predovšetkým zamýšľaná pre rozsiahle projekty, ktoré vyžadujú na svoju vlastnú realizáciu dlhý čas. Nebolo by preto vhodné, aby do týchto zložitých projektov bolo zasahované už v čase ich realizácie, pokiaľ bola začatá pred 3. júnom 1988.“*

57. Avšak po týchto všeobecných úvahách Súdny dvor k samotnej veci uviedol, že *„O tento prípad však tu rozhodne nejde, nakoľko ide o novú schvaľovaciu procedúru, hoci vychádza*

zo skoršieho rozhodnutia. To bolo prijaté skôr, bez akéhokoľvek posudzovania a od toho času nebolo dosiahnutý žiadny pokrok v realizácii, navyše toto nové rozhodnutie umožňuje nové podávanie opravných prostriedkov. “

58. Žalobcovia už v samotnom integrovanom konaní (napríklad podanie žalobcov zo dňa 31.12.2007) poukazovali na porušenie zásad posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle Aarhuského dohovoru. Najmä článok 6 tohto dohovoru (konkrétne jeho odsek 10) naznačuje, že by sa proces EIA mal primerane vykonať aj u projektov, ktorých realizácia má nastať so značným odstupom po vykonaní procesu EIA, pri potvrdení absencie prechodných ustanovení u Smernice 85/337/EHS, ktoré podľa informácií Najvyššieho súdu neodstránila ani neskôr prijatá Smernica 2003/35/ES, a z toho vyplývajúcej právnej neistoty.

Podľa článku 6 Aarhuského dohovoru odseku 10 každá Strana zabezpečí, že v prípade, keď orgán verejnej moci prehodnotí alebo aktualizuje prevádzkové podmienky na činnosť uvedenú v odseku 1, ustanovenia odsekov 2 až 9 tohto článku sa v prípade potreby primerane použijú.

59. K zámeru umiestniť skládku odpadov do lokality P. Ministerstvo životného prostredia vykonalo proces EIA, ktorý zavŕšilo v roku 1999 vydaním záverečného stanoviska. Ďalej Ministerstvo životného prostredia platnosť tohto záväzného stanoviska v roku 2006, tzn. so 7 – ročným odstupom, po vstupe Slovenskej republiky do Európskych spoločenstiev v roku 2004 a po prijatí viacerých nových komunitárnych predpisov v oblasti procesu EIA (najmä pod vplyvom Aarhuského dohovoru), predĺžilo až do 01.02.2008 (Príl. č. 12). Integrované rozhodnutie bolo vydané dňa 22.01.2008.

60. Najvyšší súd upozorňuje, že stanovisko EIA je podľa § 11 ods. 2 písm. c) zákona o integrovanom konaní **povinnou** prílohou žiadosti o vydanie integrovaného rozhodnutia a v zmysle článku 3 a nasledujúcich ustanovení Smernice 85/337/EHS predstavuje výsledok posudzovania projektu na životné prostredie a súčasne sa stáva nevyhnutným podkladom pre vydanie integrovaného rozhodnutia v zmysle článku 9 odsek 2 Smernice 96/61/ES, a ako také musí byť posúdené a vyhodnotené vnútroštátnym orgánom. Nakoľko Najvyšší súd aj v zmysle článku 15a Smernice 96/61/ES poskytuje účastníkom integrovaného konania súdnu ochranu, je v jeho právomoci vykonať prieskum zákonnosti postupu získania všetkých podkladov rozhodnutia a ich vyhodnotenia v integrovanom konaní nielen podľa vnútroštátnych predpisov ale aj vo svetle komunitárneho práva.

61. Vnútroštátne právo rieši situáciu, keď bolo záverečné stanovisko vydané pred 1. februárom 2006 (účinnosť zákona EIA) a nebolo začaté integrované konanie; potom je potrebné požiadať Ministerstvo životného prostredia o predĺženie jeho platnosti podľa § 37 ods. 7.

Podľa § 37 ods. 7 zákona EIA platnosť záverečného stanoviska k činnosti môže byť na žiadosť navrhovateľa predĺžená o ďalšie dva roky, a to i opakovane, ak navrhovateľ písomne preukáže, že nedošlo k podstatným zmenám navrhovanej činnosti, podmienok v dotknutom území, k novým skutočnostiam súvisiacim s vecným obsahom správy o hodnotení činnosti a k vývojom nových technológií na realizáciu navrhovanej činnosti. O predĺžení platnosti záverečného stanoviska k činnosti rozhodne príslušný orgán.

S týmto textom vnútroštátneho predpisu čiastočne korešponduje článok 9 odsek 2 Smernice 96/61/ES odkazujúci v prípade nových zariadení alebo podstatnej zmeny zariadení na zohľadnenie akékoľvek informácie, ku ktorej sa má dospieť na úrovni členského štátu postupom podľa článkov 5, 6 a 7 Smernice 85/337/EHS – čo vlastne podľa Najvyššieho súdu predstavuje **minimálne podmienky** primeraného a dodatočného posudzovania.

62. Z rozhodnutia Ministerstva životného prostredia o predĺžení platnosti záväzného stanoviska vyplýva, že „V tejto žiadosti navrhovateľ prehlasuje, že „nedošlo k podstatným zmenám navrhovanej činnosti, podmienok v dotknutom území, k novým skutočnostiam súvisiacim s vecným obsahom správy o hodnotení ani k vývoju nových technológií na realizáciu činnosti „P.P.“, a preto bolo schválené predĺženie platnosti záväzného stanoviska z roku 1999“ (Príl. č. 12). V ďalšom liste zo 06. mája 2008 Ministerstvo životného prostredia sa zaoberá so žiadosťou stavebníka E., a.s. o potvrdenie, že záverečné stanovisko týkajúce sa prevádzky „P.P.“ má neobmedzenú platnosť. V tomto liste (Príl. č. 13) vyslovilo záver, že „Vzhľadom k tomu, že záverečné stanovisko vo veci „P.P.“ nestráca platnosť [nakoľko integrované konanie začalo počas, hoci predĺženej, platnosti záverečného stanoviska na túto prevádzku], Vašu žiadosť o opätovné predĺženie jeho platnosti považujeme za bezpredmetnú.“

63. Avšak Najvyšší súd s takýmto odôvodnením vyslovil nesúhlas a naopak zdôraznil, že Ministerstvo životného prostredia sa vôbec nevysporiadalo s hore uvedenými minimálnymi podmienkami primeraného posudzovania vplyvov.

Navyše ani text článkov 12 a 13 Smernice 96/61/ES nedáva jasnú odpoveď na takto položenú otázku a takýto prístup znevažuje podmienku najlepšie dostupnej techniky (BAT), ktorá je pre komunitárne podmienky zakotvená v článku 6 odsek 1 v spojení s článkom 11 Smernice 96/61/ES.

64. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená tretia prejudiciálna otázka, v rámci ktorej si musí Najvyšší súd vyriešiť, či sú splnené ciele Smernice Rady 85/337/EHS, najmä z pohľadu podmienky uvedenej v článku 2 a absencie prechodných ustanovení upravujúcich túto situáciu, a tiež Aarhuského dohovoru, najmä jeho článku 6, vo vzťahu k platnosti výsledkov procesu EIA po uplynutí takmer 7 rokov (tzn. bolo vykonané v iných právnych podmienkach, nakoľko Slovensko nebolo členskou krajinou a jej právny poriadok nemusel byť zosúladený s komunitárnym poriadkom), aby proces EIA opätovne prebehol. V inom prípade by bolo nutné pri aplikácii komunitárneho práva vysloviť, že raz vydané rozhodnutie EIA podľa Smernice Rady 85/337/EHS má neobmedzenú platnosť bez ohľadu na plynutie času a vývoj tzv. najlepšie dostupnej techniky, čo v praxi sa realizuje opakovaným predlžovaním platnosti v 2 – ročných cykloch? Na základe uvedených rozdielných postojov Ústavného súdu a Najvyššieho súdu, ktoré sú včlenené do textu 3. prejudiciálnej otázky, došlo k položeniu tejto otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

D) K štvrtej prejudiciálnej otázke :

65. V II. časti výroku predkladá Najvyšší súd Súdnemu dvoru nasledujúci text prejudiciálnej otázky :

Vzťahuje sa požiadavka všeobecne vyplývajúca zo Smernice 96/61/ES (najmä jej preambula a články 1 a 15a), aby členské štáty zaistili prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia aj tým, že poskytnú verejnosti primerané, spravodlivé a včasné správne alebo súdne konanie v spojení s článkom 10a Smernice 85/337/EHS a článku 6 a 9 odsek 2 a 4 Aarhuského dohovoru, na možnosť tejto verejnosti požadovať uloženie správneho alebo súdneho opatrenia predbežnej povahy podľa vnútroštátneho práva (napríklad

nariadiť súdny odklad vykonateľnosti integrovaného rozhodnutia), ktoré umožňuje dočasne, tzn. až do rozhodnutia vo veci samej, zastaviť realizáciu požadovanej prevádzky ?

K nutnosti položiť túto otázku dospel Najvyšší súd na základe týchto konkrétnych skutkových zistení a právnych predpisov:

66. Žalobcovia od počiatku súdneho konania brojili proti povoleniu činnosti skládky odpadov lokalite P. poukazujúc na možný zásah do ich práva na životné prostredie – „*Skládkové plyny, ktoré unikajú zo skládky, nesú so sebou toxické chemikálie ako riedidlá, rozpúšťadlá, pesticídy a ďalšie nebezpečné prchavé organické zlúčeniny, mnohé z nich chlórové a chlórované. V okrese P. bol zistený vyšší výskyt niektorých rakovinových ochorení, ktoré sa vyskytujú v blízkosti skládok.*“ (bod III B Príl. č. 3). Súčasne so žalobami na zrušenie napadnutého integrovaného rozhodnutia podali žiadosť na vydanie súdneho rozhodnutia predbežného charakteru, ktorý by účinky integrovaného rozhodnutia suspendoval. Túto svoju požiadavku s poukazom na článok 15a Smernice 96/61/ES, ďalej na čl. 10a Smernice 85/337/EHS a tiež čl. 9 ods. 4 Aarhuského dohovoru žalobcovia odôvodňovali tým, že prevádzka skládky odpadov s ročnou úložnou kapacitou 65.000m³ odpadov má významne negatívny environmentálny vplyv na okolie, čo je zvýraznené blízkosťou obytných domov a domnienkou o vzniku ujmy na životné prostredie.

67. Nakoľko sa krajský súd ich žiadosťou vôbec nezaoberal, Najvyšší súd na základe zopakovania tejto žiadosti aj v odvolacom konaní, posúdil jej vhodnosť vzhľadom na právo dotknutej verejnosti na životné prostredie v zmysle spomenutého článku 9 odsek 4 Aarhuského dohovoru a odklad vykonateľnosti povolil. Pri samotnom odôvodnení priznania suspendovania účinkov integrovaného rozhodnutia Najvyšší súd zdôraznil, že hrozba závažnej ujmy bola pre podmienky danej veci s vysokou pravdepodobnosťou preukázaná.

68. Ústavný súd naopak vytkol Najvyššiemu súdu (č. 38. a 39. nálezu), že nedodržel princíp ekvity (Ústavný súd na tomto mieste odkázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Werner v. Rakúsko z 24. novembra 1997, Ankerl v. Švajčiarsko z 23. októbra 1996 a iné), keď spoločnosti E., a.s. nedoručil žiadosť na nariadenie odkladu vykonateľnosti integrovaného rozhodnutia.

69. Odklad vykonateľnosti s dočasným účinkom pôsobil až do vydania finálneho rozsudku Najvyšším súdom dňa 28. mája 2009, a potom zo zákona toto predbežné opatrenie zaniklo. Napriek tejto skutočnosti Ústavný súd prijal dňa 17.08.2009 ústavnú sťažnosť spoločnosti E., a.s. proti povoleniu odkladu vykonateľnosti a sám v ten deň nariadil odklad vykonateľnosti zo zákona zaniknutého odkladu vykonateľnosti. Samotný Ústavný súd na nutnosť dodržať ním zdôraznený princíp ekvity neprihliadol, lebo svoje uznesenie zo 17.08.2009 o odkladu vykonateľnosti doručil výlučne spoločnosti E., a.s., a žalobcom ho nedoručil.

70. Najvyšší súd si je vedomý, že Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec (89) 8, ktoré upravuje dočasnú súdnu ochranu poskytovanú v správnych záležitostiach, nie je súčasťou komunitárneho práva, ale odkazuje na tento právny akt s prihliadnutím na článok 6 Zmluvy o Európskej únii, lebo bližšie upravuje postup európskych súdov pri aplikácii vnútroštátnych procesných predpisov pri rozhodovaní o dočasnej úprave právnych pomerov medzi účastníkmi.

Podľa I. zásady odsek 1 platí, že ak je podaný návrh na preskúmanie správneho aktu súdom a súd o tom ešte nerozhodol, môže navrhovateľ požiadať ten istý alebo iný príslušný súd, aby nariadil voči tomuto správne mu aktu predbežné opatrenie.

Podľa II. zásady pri rozhodovaní o predbežnom opatrení súd zváži všetky dôležité okolnosti a záujmy. Súd nariadi predbežné opatrenie najmä vtedy, ak výkon správneho aktu môže spôsobiť ťažko napravitelnú ujmu a ak vznikajú zrejme pochybnosti o platnosti tohto aktu.

Podľa IV. zásady o predbežnom opatrení rozhoduje súd bezodkladne. S výnimkou naliehavých prípadov strane, proti ktorej smeruje opatrenie, ako aj dotknutým tretím osobám má byť daná možnosť vyjadriť sa pred súdom. Ak v osobitne naliehavých prípadoch nebolo možné vyjadrenie všetkých zúčastnených strán a osôb pred súdom, prerokuje súd v krátkom čase celú vec znova tak, aby právo vyjadriť sa pred súdom nebolo nikomu odoprené.

71. Argumentácia Ústavného súdu však opomenula obsah článku 15a Smernice 96/61/ES a tiež cieľ Smernice 2003/35/ES (vyjadrený najmä v jej článku 3) v spojení s článkom 10a Smernice 85/337/EHS.

Podľa článku 15a Smernice 96/61/ES (s nadpisom „Prístup k spravodlivosti“)

Členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom, dotknutá verejnosť:

a) ktorá má dostatočný záujem, alebo

b) ak pretrváva porušovanie práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom“ ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku alebo nečinnosti, ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

Každé takéto konanie musí byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé.

Podľa odseku 11) Preambule Smernice 2003/35/ES

smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie [5] a smernica Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia [6] by mali byť zmenené a doplnené, aby sa zaistila plná kompatibilita s ustanoveniami Aarhuského dohovoru, najmä s jeho článkom 6 a článkom 9 odsek 2 a 4.

72. Obdobne aj článok 6 a 9 odsek 2 a 4 Aarhuského dohovoru zaručujú verejnosti (resp. dotknutej verejnosti) prístup k súdnej ochrane a tiež k predbežným opatreniam v správnom alebo v súdnom konaní.

Podľa článku 9 odsek 2 Aarhuského dohovoru

2. Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne,

b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

Ustanovenia odseku 2 nevyklučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

Podľa článku 9 odsek 4 Aarhuského dohovoru

4. Navyše bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, postupy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečia zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane **predbežných** právnych opatrení, ak sú vhodné, a musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. Rozhodnutia podľa tohto článku budú vydávané alebo zaznamenané písomne. Rozhodnutia súdov, a kedykoľvek je to možné, aj iných orgánov budú verejne prístupné.

73. Na základe citovaných ustanovení komunitárneho práva je potom sporné medzi Ústavným súdom a Najvyšším súdom, či skutočne nesmel predseda senátu Najvyššieho súdu o tejto žiadosti rozhodnúť, lebo podľa Ústavného súdu „na seba vztiahol právomoc, ktorú zákon primárne zveruje prvostupňového správneho súdu a uznesením odložil vykonateľnosť preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov, ktorými sťažovateľka už nadobudla určité,

subjektívne práva (právo stavby a právo výkonu vymedzených činností v oblasti nakladania s odpadmi)“. Následne je dôvodná otázka, či je možné naplniť článok 15a Smernice 96/61/ES tým, že ak prvostupňový súd neposkytne včasne prostriedky na vedenie spravodlivého súdneho konania najmä tým, že opomenie urýchlene reagovať na žiadosť žalobcov na dočasnú úpravu pomerov, napríklad suspendovaním účinkov integrovaného povolenia, potom sa predmet sporu môže stať iba riešením čisto teoretickej otázky vzhľadom k obtiažne, či vôbec nereparovateľnej škode na životnom prostredí v dôsledku časovo limitovaného neprerušená prevádzky. Je tiež pre Najvyšší súd otáznou, ktorý z hore opísaných prístupov viac vyhovuje právu jednotlivca na súdnu ochranu.

74. Ústavný súd vyslovil kritiku Najvyššieho súdu za jeho prístup riešiť spor o zákonnosť správneho konania a vydaného integrovaného rozhodnutia s dôrazom na ochranu životného prostredia (tzn. v prospech dotknutej verejnosti) a naopak vyzdvihol ústavnú ochranu práv súkromnej spoločnosti - stavebníka, a to najmä smerom k ochrane jej súkromného vlastníckeho práva k stavbe novej prevádzky, a zaviazal Najvyšší súd právnym názorom, že v danej veci nie je možné absolutizovať environmentálne otázky, ale naopak je potrebné sa venovať najmä princípom správneho konania (str. 28 nálezu).

Avšak obsah Smernice 85/337/EHS alebo Smernice 96/61/ES viac preferuje ochranu verejnosti ako ochranu samotného žiadateľa o povolenie prevádzky. Podľa Najvyššieho súdu komunitárne predpisy životného prostredia takýmto prístupom zvyšujú verejný záujem na ochrane životného prostredia ako celku a iba výnimočne (napríklad článok 2 odsek 3 Smernice 85/337/EHS) členský štát prostredníctvom osobitného verejného záujmu môže verejný záujem na ochranu životného prostredia potlačiť.

75. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená štvrtá prejudiciálna otázka, v rámci ktorej si musí Najvyšší súd vyriešiť, či požiadavka všeobecne vyplývajúca zo Smernice 96/61/ES (vyplývajúca najmä z textu jej preambule a článkov 1 a 15a), aby členské štáty zaistili prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia aj tým, že poskytnú verejnosti primerané, spravodlivé a včasné správne alebo súdne konanie v spojení s článkom 10a Smernice 85/337/EHS a článku 6 a 9 odsek 2 Aarhuského dohovoru,

sa vzťahuje na možnosť tejto verejnosti požadovať uloženie správneho alebo súdneho opatrenia predbežnej povahy podľa vnútroštátneho práva (napríklad nariadiť súdny odklad vykonateľnosti integrovaného rozhodnutia), ktoré umožňuje dočasne, tzn. až do rozhodnutia vo veci samej, zastaviť realizáciu požadovanej prevádzky. Na základe uvedených rozdielnych postojov Ústavného súdu a Najvyššieho súdu, ktoré sú včlenené do textu 4. prejudiciálnej otázky, došlo k položeniu tejto otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

E) K piatej prejudiciálnej otázke :

76. V II. časti výroku predkladá Najvyšší súd Súdnemu dvoru nasledujúci text prejudiciálnej otázky :

Je možné súdnym rozhodnutím, ktorým sa napĺňa požiadavka Smernice 96/61/ES, resp. Smernice 85/337/EHS alebo čl. 9 ods. 2 a 4 Aarhuského dohovoru pri aplikácii tam uvedeného práva verejnosti na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle článku 191 odsek 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa politiky Európskej únie v oblasti životného prostredia, nelegitímne zasiahnuť do vlastníckeho práva prevádzkovateľa garantované napríklad v čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd k prevádzke napríklad tým, ak žiadateľovi je právoplatné integrované povolenie na novú prevádzku zrušené v súdnom konaní ?

K nutnosti položiť túto otázku dospel Najvyšší súd na základe týchto konkrétnych skutkových zistení a právnych predpisov:

77. Piata prejudiciálna otázka svojim obsahom nadväzuje na otázku štvrtú. Ústavný súd v náleze (bod 35. na str. 29 Príl. č. 9) načrtol myšlienku, že „najvyšší súd ústavne neakceptovateľným rozsudkom, ktorým porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, zrušil rozhodnutia správnych orgánov (ktorými sťažovateľka nadobudla právo užívať predmet svojho vlastníctva a nakladať s ním spôsobom predpokladaným zrušenými rozhodnutiami)“ a na základe uvedeného Ústavný súd dospel k záveru, „že tým zasiahol aj do jej práv podľa článku 20 ods. 1 ústavy a článku 1 dodatkového protokolu. V dôsledku

zrušujúceho rozsudku Najvyššieho súdu totiž sťažovateľka stratila možnosť právne relevantným spôsobom využívať čiastkové oprávnenia vlastníka veci, predovšetkým nemohla predmet svojho vlastníctva užívať spôsobom predpokladaným v zrušených rozhodnutiach správnych orgánov ani s ním právne relevantným a zamýšľaným spôsobom nakladať.“

78. Najvyšší súd si uvedomuje dopad a účinky svojich súdnych rozhodnutí na bežný život jednotlivca ako aj orgánov štátu. Najmä si je vedomý, že zámer, výstavba ako aj samotná prevádzka je spojená s otázkami vysokých investícií a bankových úverov, otázkou zamestnanosti v danom regióne ako s inými dopadmi, či už priamymi alebo odvodenými, na prevádzkovateľa a na jeho práva. V prípade začatia súdneho prieskumu zákonnosti postupu a rozhodnutia orgánu štátnej ochrany životného prostredia sa potom logicky dostávajú do popredia požiadavka verejného záujmu na ochranu životného prostredia (najmä formou práva jednotlivca a celej spoločnosti na zdravé alebo vyhovujúce životné prostredie s povinnosťou štátu nielen takúto úroveň garantovať ale aj zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj životného prostredia ako celku) s požiadavkou na ochranu vlastníckeho práva a práva podnikat' , ktoré sa viažu na zamýšľanú alebo už existujúcu prevádzku.

79. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach (napríklad 3Sžp 2/2008) viackrát vyslovil, že hoci po právnej stránke je pojem životného prostredia ťažko definovateľný, napriek tomu „*verejný záujem na ochrane životného prostredia ako základného predpokladu existencie ľudskej bytosti je mimoriadny a preto právny poriadok Slovenskej republiky mu venuje zvýšenú pozornosť a v prípade stretu tohto verejného záujmu s výkonom niektorých práv jednotlivcom je na základe uvedeného prípustné výkon týchto práv obmedziť.“*

80. Je pritom celkom logické, čo vyplýva nielen z charakteru projektov prevádzky a ich činnosti ale aj z jednotlivých predpisov komunitárneho práva, že prevádzky majú negatívny dopad na oblasť životného prostredia, a preto nielen komunitárne ale aj vnútroštátne poriadky obsahujú garancie ich nutného znížovania, predchádzania, poprípade ich reparácie, či už vo forme náhrady do pôvodného stavu alebo náhrady ujmy na životnom prostredí.

81. V duchu týchto argumentov Ústavný súd (str. 23 bod 24. Príl. č. 9) načrtol svoje východiská pre závery vo vzťahu k sťažnosti namietajúcej porušenie práv nasledujúcimi myšlienkami „*Účinná starostlivosť o životné prostredie je ústavnou hodnotou (článok 44 ods. 4 ústavy), o ktorú dbá štát. Subjektom práva na priaznivé životné prostredie je každý (článok 44 ods. 1 ústavy). Štát zabezpečuje účinnú starostlivosť o životné prostredie všestranne, pričom základné formy tejto starostlivosti sú normotvorba (právny rámec ochrany) a dozor orgánov štátnej správy pre životné prostredie nad vybranými činnosťami v oblasti životného prostredia. Prejavom významu požiadavky na účinnú ochranu a starostlivosť o životné prostredie je jej zakotvenie v normách najvyššej právnej sily*“.

82. Na druhej strane Ústavný súd v svojom náleze opomenul uvedené aspekty konfliktu životného prostredia so súkromnými právami a najmä sa sústredil na zdôrazňovanie súkromnoprávných aspektov prejednávanej veci. Ústavný súd najmä v svojom náleze konštatoval, že Najvyšší súd svojim ústavne neakceptovateľným rozsudkom zasiahol do práv spoločnosti E., a.s. podľa čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

83. Pre Najvyšší súd je táto prejudiciálna otázka o to významnejšia, lebo Európska únia prostredníctvom článku 6 Zmluvy o Európskej únii vyzdvihla nielen význam Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (tzn. vrátane jeho článku 6 odsek 1) ale aj znovu zdôraznila význam Charty základných práv Európskej únie pre členské štáty (vrátane jej článku 17 – právo na majetok), ktoré sa zaviazali túto Chartu akceptovať. V skupiny týchto štátov je aj Slovenská republika.

Podľa článku 6 odsek 1 Zmluvy o Európskej únii Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 upravenej 12. decembra 2007 v Štrasburgu, ktorá ma rovnakú právnu silu ako zmluvy.

Podľa článku 6 odsek 3 Zmluvy o Európskej únii základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.

84. Podľa článku 191 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie :

(1) Politika Únie v oblasti životného prostredia prispieva k uskutočňovaniu nasledujúcich cieľov:

— udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia,

— ochrana ľudského zdravia,

— rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov,

— podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

2. Politika životného prostredia Únie sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada na rozmanité situácie v jednotlivých regiónoch Únie. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie, zo zásady nápravy škôd na životnom prostredí prioritne pri zdroji a zo zásady, že náhradu škody hradí znečisťovateľ.

Podľa článku 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie označenej ako „Právo na majetok“:

1. 1. Každý má právo vlastniť, používať, vzdať sa a odkázať svoj zákonne nadobudnutý majetok. Nikto nesmie byť zbavený svojho majetku, okrem prípadov verejného záujmu a v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom, pričom musí byť vyplatená primeraná náhrada straty v primeranom čase. Používanie majetku sa môže riadiť zákonom v rozsahu, ktorý je potrebný vo všeobecnom záujme.

85. Ak Európska únia na jednej strane prostredníctvom svojho komunitárneho rámca životného prostredia vyzdvihuje svoj výrazný záujem o zachovanie, ochranu a zlepšovanie kvality životného prostredia a snahu prispievať k ochrane zdravia a tiež to, že environmentálne právne predpisy spoločenstva obsahujú ustanovenia pre prijímanie rozhodnutí verejnými orgánmi a inými úradmi, ktoré môžu mať významný účinok na životné prostredie ako aj osobné zdravie a blahobyt (viď 1. a 2. odsek Preambule Smernice 2003/35/ES) v spojení najmä s článkom 191 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a na druhej strane garantuje právo pokojne užívať svoj majetok v súlade s Európskym dohovorom a tiež s právom na majetok chránený prostredníctvom článku 17 Charty základných práv Európskej únie, potom by Európska únia mala dať vnútroštátnym súdom

vzhľadom na hore uvedený trvalý rozpor medzi verejným záujmom na ochranu životného prostredia, ktorá viac či menej zasahuje do vlastníckych práv jednotlivcov, resp. s ním koliduje, jasný návod alebo kritériá, ako riešiť situáciu, kedy sa hore uvedené komunitárne práva dostanú do konfliktu – vid' prejednávana vec, kde Najvyšší súd uprednostňuje verejný záujem na ochrane životného prostredia a naopak Ústavný súd vyzdvihuje základné súkromné právo, a to vlastnícke právo.

86. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená piata prejudiciálna otázka, v rámci ktorej si musí Najvyšší súd vyriešiť, či je možné súdnym rozhodnutím vo veci aplikácie Smernice 96/61/ES, ohroziť vlastnícke právo stavebníka k stavbe, ak žiadateľovi je právoplatné povolenie na novú prevádzku zrušené v súdnom konaní, resp. akým princípom proporcionality je nutné vyvažovať verejný záujem na ochrane životného prostredia so súkromným právom na ochranu vlastníctva, ak obsah tohto vlastníckeho práva (najmä jeho užívaci charakter) nevyhnutne vedie alebo je nutné spojený so zásahom do životného prostredia chráneného článkom 191 a nasledujúcich ustanovení komunitárneho práva. Na základe uvedených rozdielných postojov Ústavného súdu a Najvyššieho súdu, ktoré sú včlenené do textu 5. prejudiciálnej otázky, došlo k položeniu tejto otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

Odôvodnenie zrýchleného konania

87. Podľa čl. 104bis ods. 1 Rokovacieho poriadku Európskeho súdneho dvora môže na žiadosť vnútroštátneho súdu predseda na základe správy sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta výnimočne rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátanom konaní odchyľne od ustanovení tohto poriadku, ak z uvedených okolností vyplýva mimoriadna naliehavosť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke.

Najvyšší súd Slovenskej republiky svoju žiadosť o prijatie rozhodnutia v skrátanom prejudiciálnom konaní obhajuje tým, že splnenie podmienky mimoriadnej naliehavosti rozhodnutia vidí v tom, že tak žalobcovia ako aj spoločnosť E., a.s. majú eminentný záujem

na vyriešenie sporu týkajúceho sa zákonnosti integrovaného rozhodnutia, pričom začatie prejudiciálneho konania je podľa slovenského práva spojené s odkladom vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia zo zákona.

Samotné argumenty žalobcov sú protirečivé, tzn. že hoci žalobcovia poukazujú na zásah do ich práva na životné prostredie (Príl. č. 14), tak žalovaný spolu so spoločnosťou E., a.s. uvádzajú, že doposiaľ uložených 60.200 t odpadu nie je nebezpečné pre životné prostredie (neškodnosť skládky preukazujú doloženými listinami a certifikátmi) a súčasne žalovaný poukazuje „na bod 40 bod 40. Nálezu Ústavného súdu č. I. ÚS 223/09-131, v ktorom je uvedené, že „Súdny prieskum na druhom stupni upravený v § 250ja OSP nemá osobitné ani odkazujúce ustanovenie na možnosť predsedu senátu odvolacieho správneho súdu odložiť vykonateľnosť preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov.“ Ďalej nález ústavného súdu uvádza, že predseda senátu Najvyššieho súdu SR ako odvolacieho súdu na seba vztiahol právomoc, ktorú zákon primerane zveruje predsedovi senátu prvostupňového správneho súdu“ (Príl. č. 15).

Odôvodnenie prerušenia národného konania a odkladu napadnutého rozhodnutia správnych orgánov

88. Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Z uvedeného ustanovenia preto súdu za tejto situácie vyplynula povinnosť konanie prerušiť až do okamihu zaslania relevantného rozhodnutia Európskeho súdneho dvora.

89. Podľa § 250c ods. 2 O.s.p. platí, že ak bolo konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd vykonateľnosť rozhodnutia odloží uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie. Podľa § 246c ods. 1 veta posledná O.s.p. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Nariadený zákonný odklad vykonateľnosti uvedených rozhodnutí žalovaného platí až do ukončenia konania Súdneho dvora Európskej únie o predbežných otázkach.

90. Vo svojej novšej judikatúre sa Súdny dvor Európskej únie už vyjadril k možnosti napadnúť opravnými prostriedkami rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktorým predkladá prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie. Vo veci *Cartesio* C-210/06 bolo napríklad vyslovené, že „*V prípade pravidiel vnútroštátneho práva týkajúcich sa práva na odvolanie proti rozhodnutiu nariaďujúcemu podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pre ktoré je typická skutočnosť, že celý spor vo veci samej zostáva v konaní na vnútroštátnom súde, pričom iba rozhodnutie vnútroštátneho súdu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania môže byť predmetom obmedzeného odvolania, sa má článok 234 druhý odsek ZES vykladať v tom zmysle, že právomoc nariadiť podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorú toto ustanovenie Zmluvy zveruje všetkým vnútroštátnym súdom, nemôže byť spochybnená uplatnením takých pravidiel vnútroštátneho práva, ktoré umožňujú súdnemu orgánu v odvolacom alebo inom konaní zmeniť rozhodnutie nariaďujúce podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, zrušiť tento návrh a nariadiť súdnemu orgánu, ktorý uvedené rozhodnutie vydal, aby pokračoval v prerušenom vnútroštátnom konaní.*“

91. Toto uznesenie je súdnym rozhodnutím predbežného charakteru a jeho účinky sa viažu na konanie Súdneho dvora Európskej únie o položených prejudiciálnych otázkach. Ukončením uvedeného konania jeho účinky zanikajú.

92. Najvyšší súd záverom zdôrazňuje, že priznaním odkladného účinku sa suspendujú účinky vo výroku uvedených rozhodnutí až do vydania súdneho rozhodnutia v konaní o prejudiciálnych otázkach, pokiaľ súd nerozhodne inak, tzn. že samotné rozhodnutie zostáva naďalej právoplatné, avšak uložené právne povinnosti nie je možné správnymi orgánmi vynucovať, priznané oprávnenia ich adresáti nemôžu realizovať a odňaté alebo obmedzené oprávnenia naopak zostávajú v plnom rozsahu ich nositeľom, a to až do odvolania.

Vyriešenie správnych, resp. trestnoprávnych dôsledkov možného nerešpektovania súdneho uznesenia o povolení odkladných účinkov je celkom v pôsobnosti žalovaného, resp. jeho prvostupňového správneho orgánu. Ak by správne orgány za tejto situácie zo strany jednotlivcov strpeli ignorovanie právnych účinkov spojených s týmto súdnym uznesením, potom ich postup by bolo nutné kvalifikovať ako rozporný s ústavnou zásadou „*iura merae facultatis*“ zakotvenej v čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čo by nutne mohlo vyvolať nielen administratívnoprávnu alebo trestnoprávnu zodpovednosť dotknutých osôb, ale v širšom kontexte aj zásah do ústavného práva na súdnu a inú ochranu zakotveného najmä v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe hore uvedených skutkových zistení, právnych záverov a citovaných zákonných ustanovení Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Iný prístup súdu by odňal žalobcom právo na súdnu ochranu, ktorá je obsiahnutá v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

S prihliadnutím na hore citovaný záver Súdneho dvora Európskej únie a vzhľadom na § 246c ods. 1 OSP Najvyšší súd nepripustil proti svojmu uzneseniu právo na opravné prostriedky, lebo ich aplikácia by spôsobila problémy v komunikácii medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom Európskej únie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu **nie je** prípustný opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zasiela Súdny dvor Európskej únie nasledujúce prílohy označené v texte uznesenie ako „Príl. č.“ :

Príl. č. 1 – integrované rozhodnutie z 22.01.2008

Príl. č. 2 – odvolanie z 02.09.2008

Príl. č. 3 – žaloba z 02.09.2009

Príl. č. 4 – odvolanie z 21.01.2009 proti rozsudku krajského súdu

Príl. č. 5 – uznesenie Najvyššieho súdu zo 06.04.2009

- Príl. č. 6 – rozsudok Najvyššieho súdu z 28.05.2009
- Príl. č. 7 – uznesenie Ústavného súdu IV. ÚS 367/09-17 z 15.10.2009 o prijatí veci
- Príl. č. 8 – uznesenie Ústavného súdu PLs. ÚS 11/09-8 z 21. októbra 2009 o spojení vecí
- Príl. č. 9 – nález Ústavného súdu I. ÚS 223/09-131 z 27.05.2010
- Príl. č. 10 – uznesenie Ústavného súdu III. ÚS 207/09-31 z 28.06.2009
- Príl. č. 11 – výpis z Obchodného registra pre E., a.s. z 19.02.2009
- Príl. č. 12 – rozhodnutie Ministerstva životného prostredia z 27.03.2006
- Príl. č. 13 – list Ministerstva životného prostredia zo 06.05.2008 o platnosti stanoviska EIA
- Príl. č. 14 – žiadosť o odklad vykonateľnosti z 30.07.2010
- Príl. č. 15 – vyjadrenie žalovaného z. 11.08.2010
- Príl. č. 16 – vyjadrenie spoločnosti E., a.s. z 10.08.2010

V Bratislave, dňa 17. augusta 2010

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová